

MŁODZI DUCHEM

ZAGŁĘBIOWSKA MAPA POTRZEB SENIORÓW

Spółdzielnia Socjalna Zielona Stacja
ul. O.J. Siemińskiego 22, 44-100 Gliwice
e-mail: kontakt@klaster.org.pl
tel.: 32 630 43 19

@ Spółdzielnia Socjalna Zielona Stacja, Gliwice 2022

Publikacja bezpłatna

Projekt „Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów” - Projekt dofinansowany ze środków programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025.
Edycja 2022.

Beneficjent: Spółdzielnia Socjalna Zielona Stacja.

Finansowanie:

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

O FUNDACJI

KLASTER INNOWACJI SPOŁECZNYCH

Jak sama nazwa wskazuje, jako „klaster” zrzeszamy w swojej strukturze śląskie instytucje i przedsiębiorstwa skoncentrowane przede wszystkim wokół spraw społecznych. W obszarze naszych zainteresowań leżą między innymi sprawy dotyczące edukacji, cyfryzacji czy polityki międzynarodowej. Działamy na rzecz szeroko pojętego „dobra publicznego”.

Naszym marzeniem jest stworzenie administracji XXI wieku, a więc przede wszystkim, by stała się ona dostępna dla obywatela i otwarta na jego potrzeby. Osiągnięcie tego celu może być możliwe przez zastosowanie szeregu innowacyjnych rozwiązań, w szczególności najnowocześniejszych technologii cyfrowej. Utworzyliśmy także Śląski Klaster Ekonomii Społecznej i Solidarnej, który służyć ma nakierowywaniu organizacji pozarządowych na zmodernizowanie swoich działań poprzez pozyskiwanie alternatywnych źródeł dochodowych.

Na piedestale stawiamy także problem osób pokrzywdzonych przestępstwem, poprzez zapewnienie wsparcia oraz bezpłatnej pomocy prawnej. Nasze działania są realizacją zasady „wszyscy są równi wobec prawa”, dbamy o to, aby dostęp do takiego wsparcia był czymś powszechnym w praworządnym państwie, jakim jest Polska.

PROGRAM DLA SENIORÓW

Zagłębiowska Mapa Potrzeb skupia się na najważniejszych potrzebach osób starszych na terenie Zagłębia. Naszym celem jest zwiększenie świadomości uczestników w zakresie korzyści płynących z zaangażowania się w lokalną politykę z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej. Poprzez udział w warsztatach możemy poznać punkt widzenia na miasto z perspektywy osób starszych, a dodatkowo przełamać istniejący stereotyp o tylko narzekających seniorach.

W ramach projektu zostały przeprowadzone darmowe warsztaty dla mieszkańców Zagłębia, którzy ukończyli 60 lat. Dzięki warsztatom seniorzy dowiedzieli się jak realnie zmienić swoje otoczenie. Zorganizowaliśmy spacer badawczy po terenach gminy, podczas których wskazali miejsca wymagające zmiany pod kątem dostosowania do ich własnych potrzeb. Na ich podstawie stworzyliśmy mapy potrzeb seniorów i petycje, które zostały przekazane przedstawicielom lokalnych władz poszczególnych gmin.

SOSNOWIEC

SOSNOWIEC

Pierwszym na mapie miejscem, do którego udaliśmy się z naszymi warsztatami, był Sosnowiec. Seniorzy z Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Szybikowej 8 mieli możliwość porozmawiania o swoich potrzebach z wykwalifikowanym trenerem. Wydawałyby się, że Sosnowiec jako duże miasto potrafi zaspokoić potrzeby wszystkich mieszkańców, niestety seniorzy zauważyli niedogodności, nad którymi można by było popracować. W celu zweryfikowania potrzeb seniorów grupa wraz z trenerem wybrała się na spacer badawczy.

Pierwszym napotkanym problemem są bariery architektoniczne, zbyt słabe oznakowania przejść dla pieszych to tylko niektóre z nich. Jak się okazuje, dużo uwagi należy poświęcić utrudnieniom towarzyszącym korzystaniu z transportu publicznego. Seniorzy uważają, że należałby przenieść przystanek Dębowa Góra Zakopiańska, ponieważ autobus, który jedzie z Dąbrowy Górniczej do Sosnowca, zatrzymuje się zbyt daleko od pasażerów.

Innym problemem na tym przystanku jest tablica z rozkładem jazdy, która jest zamontowana 40 cm od przystanku, co stwarza niebezpieczeństwo przy wysiadaniu z pojazdu. Kolejną niedogodnością okazał się brak ławek do odpoczynku przy ul. Tabelnej, jak i przy ul. Andersa. Seniorzy podczas zakupów czy spaceru nie mają możliwości usiąść i odpocząć. Uczestnicy warsztatów wspomnieli również o notorycznym zaśmiecaniu ulicy Szybikowej i ulicy Andersa, należałoby tam zamontować kilka śmietników, a park przy ul. Malinowej wymaga rewitalizacji ze względu na zniszczoną infrastrukturę.

To niezwykle ważne, by czerpać z wiedzy i doświadczenia starszych sosnowiczian. Znają oni Sosnowiec jak własną kieszeń. To tu się urodzili, wychowali i dorastali i to tu często zdecydowali się założyć swoje rodziny. Kochają to miejsce i naprawdę chcą, by miało szansę być jeszcze lepsze.

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów SOSNOWIEC

Przystanek autobusowy
Dębowa Góra Zakopiańska
Tablica z rozkładem jazdy
stwarza niebezpieczeństwo
przy wysiadaniu z pojazdu.

ul. Szybkowa/Andersa
Miejsce notorycznie zaśmiecanie
przez przechodniów. Postawienie
śmietnika może poprawić
sytuację.

ul. Tabelna

Brak miejsca do
odpoczynku. Seniorzy nie
mają możliwości odpocząć
po zrobionych zakupach.

Tabelna

Szara

Szybkowa

Tabelna

ul. Szybkowa 8
Droga do DDPS stwarza
niebezpieczeństwo.
Zniszczona jezdnia zagraża
zdrowiu Seniorów.

Generała Władysława Andersa

ul. Szybkowa

Odcinek drogi łączący
Szybkową z Andersa
stwarza niebezpieczeństwo
dla osób starszych.

ul. Andersa

Przez brak ławek lub miejsc
do odpoczynku, Seniorzy nie
mają możliwości odpocząć
podczas spaceru.

Generała Władysława Andersa

Dodatkowe uwagi:

Park przy ulicy Maliny
wymaga rewitalizacji ze
względu na dewastację
infrastruktury.

LEGENDA

ŁAWKI

INFRASTRUKTURA

BEZPIECZEŃSTWO

Zagłębie Młodych

KLASTER
INNOWACJI
SPOŁECZNYCH

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Projekt dofinansowany ze środków
programu wieloletniego na rzecz Osób
Starszych „Aktywni+” na lata 2021–
2025

DĄBROWA GÓRNICZA

DĄBROWA GÓRNICZA

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów objęła swoimi działaniami Dąbrowę Górniczą. Część merytoryczna warsztatów odbyła się tak jak wcześniej z jednym z naszych wyspecjalizowanych trenerów. Seniorzy z Dąbrowy Górniczej chętnie uczestniczyli w przedsięwzięciu i zadawali dużo pytań. Wybraliśmy się również na spacer badawczy, podczas którego okazało się, że miasto nie jest dobrze przystosowane do osób starszych, jak i do osób niepełnosprawnych.

Trwający remont na dworcu głównym wprowadza dyskomfort dla seniorów, nieczytelnie oznaczone kasy biletowe i brak ławek na peronach, jest bardzo uciążliwe. Pomimo remontu powinno się o to zadbać. Kolejnymi napotkanymi problemami okazały się powtarzające się bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych między innymi w okolicach centrum handlowego Pogoria.

Takim miejscem jest również kładka dla pieszych przy ulicy 3 Maja, czy brak pochylni w kierunku sklepu ALDI przy ulicy W. Przybyłaka, osoby niepełnosprawne muszą odbyć drogę naokoło. Przy przejściach podziemnych wyposażonych w dźwigi brakuje instrukcji użytkowania, natomiast w samych przejściach panuje półmrok, co jest barierą dla osób niedowidzących i słabowidzących.

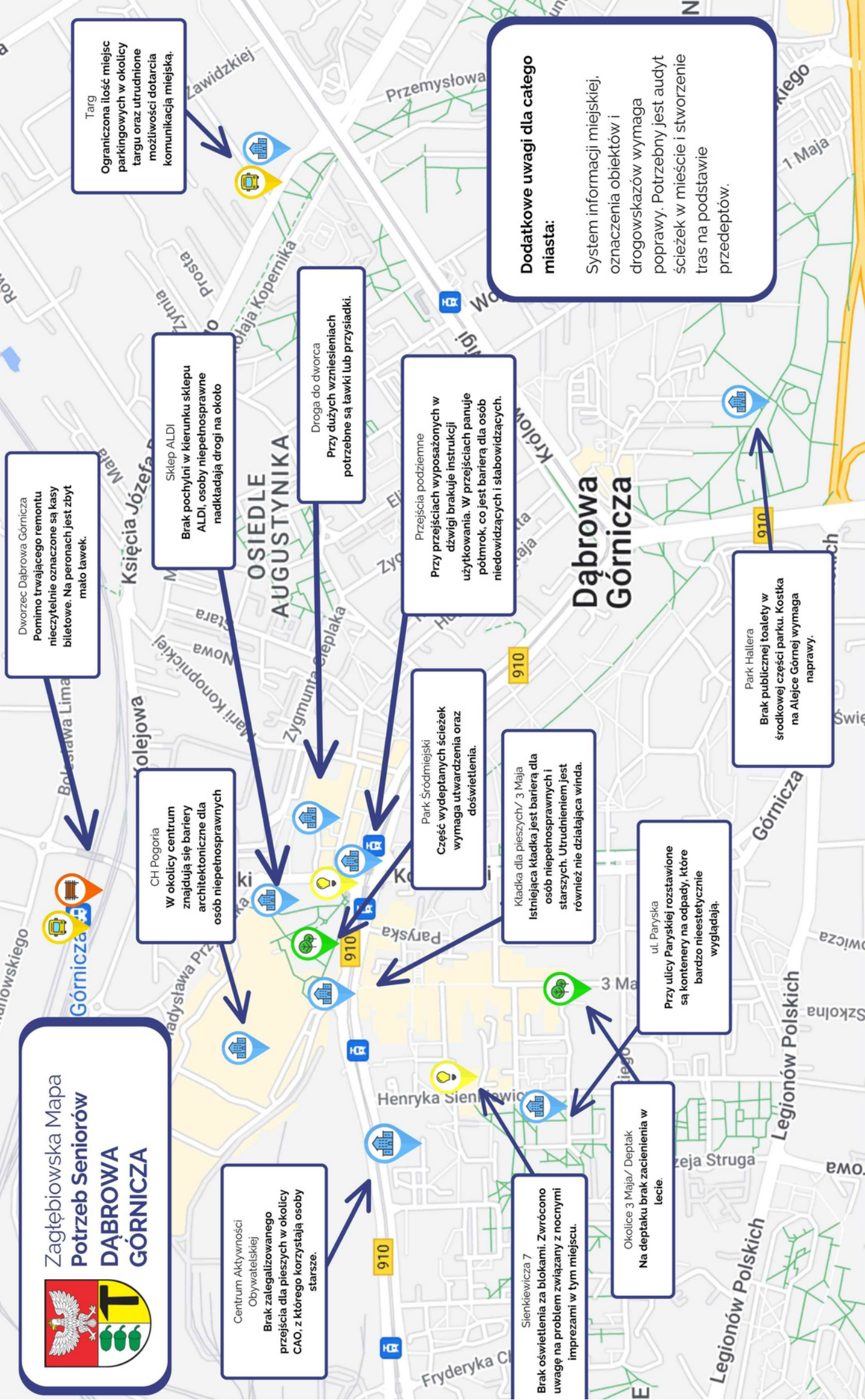
Seniorzy cenią sobie zieleni i dobre samopoczucie na spacerze po mieście, zwrócili więc uwagę na rozstawione przy ul. Paryskiej kontenery na odpady, które nieestetycznie wyglądają. Dyskomfortem podczas spacerów okazał się również brak zacienienia w lecie przy deptaku w okolicach ul. 3 Maja.

Zauważono ogólny problem dotyczący całego miasta, związany z system informacji miejskiej, oznaczaniem obiektów i drogowskazów. Potrzebny jest audyt ścieżek w mieście i stworzenie tras na podstawie przedeptów. Seniorzy zamieszkujący to miasto są bardzo aktywni, więc ważne jest, aby miasto było dostosowane do ludzi, którzy chętnie chodzą na spacer.

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów DĄBROWA GÓRNICZA

LEGENDA

OSWIECZENIE

INFRASTRUKTURA

KOMUNIKACJA

PRZYRODA MIEJSKA

LAWKI

ZagłębieMłodych

KLASTER
INNOWACJI
SPOŁECZNYCH

Ministerstwo Rozwoju
i Polityki Społecznej

DĄBROWA
GÓRNICZA
dla aktywnych

Projekt dofinansowany ze środków
programu wieloletniego na rzecz Osób
Starszych „Aktywni” na lata 2021-
2025

PSARY

PSARY

W gminie Psary dziesięć wspaniałych kobiet miało szansę spotkać się doświadczonym trenerem, który opowiedział o tym jak najlepiej i skutecznie partycypować w życiu społeczne. Seniorki ze Stowarzyszenia 18+ pomimo tego, że bardzo lubią swoje miejsce zamieszkania, zgadzają się że ich miejscowości przydałoby się trochę udoskonalenia.

Aby jak najlepiej zrozumieć wszystkie problematyczne kwestie i potrzeby uczestniczek inicjatywy, wybraliśmy się na spacer badawczy. Spacer był idealną okazją do porozmawiania o potrzebnych rozwiązaniach i zmianach, dzięki którym osobom starszym będzie żyło się lepiej w Psarach.

Już na samym początku przekonaliśmy się, że najważniejszym obszarem nad którym należy popracować jest bezpieczeństwo pieszych. Uczestniczki omówiły z trenerem gminne drogi i konkretne miejsca które mogą stwarzać niebezpieczeństwo za równo dla starszych jak i młodszy pieszych.

Jednym z takich miejsc jest skrzyżowanie ul. Pocztowej i ul. Dolnej w miejscowości Dąbie Górne. To właśnie tam w drodze do sklepu, piesi nie mogą bez ryzyka pokonać odległości, gdyż nie ma tam chodnika, a niebezpieczny łuk skrzyżowania stwarza zagrożenie dla uczestników ruchu drogowego. Wybudowanie chodnika wprowadziło by spokój i poczucie bezpieczeństwa dla seniorów, którzy bez obaw o życie mogliby wyjść do sklepu. W tej samej miejscowości tym razem koło szkoły seniorki zwróciły uwagę na brak ławki na przystanku autobusowym.

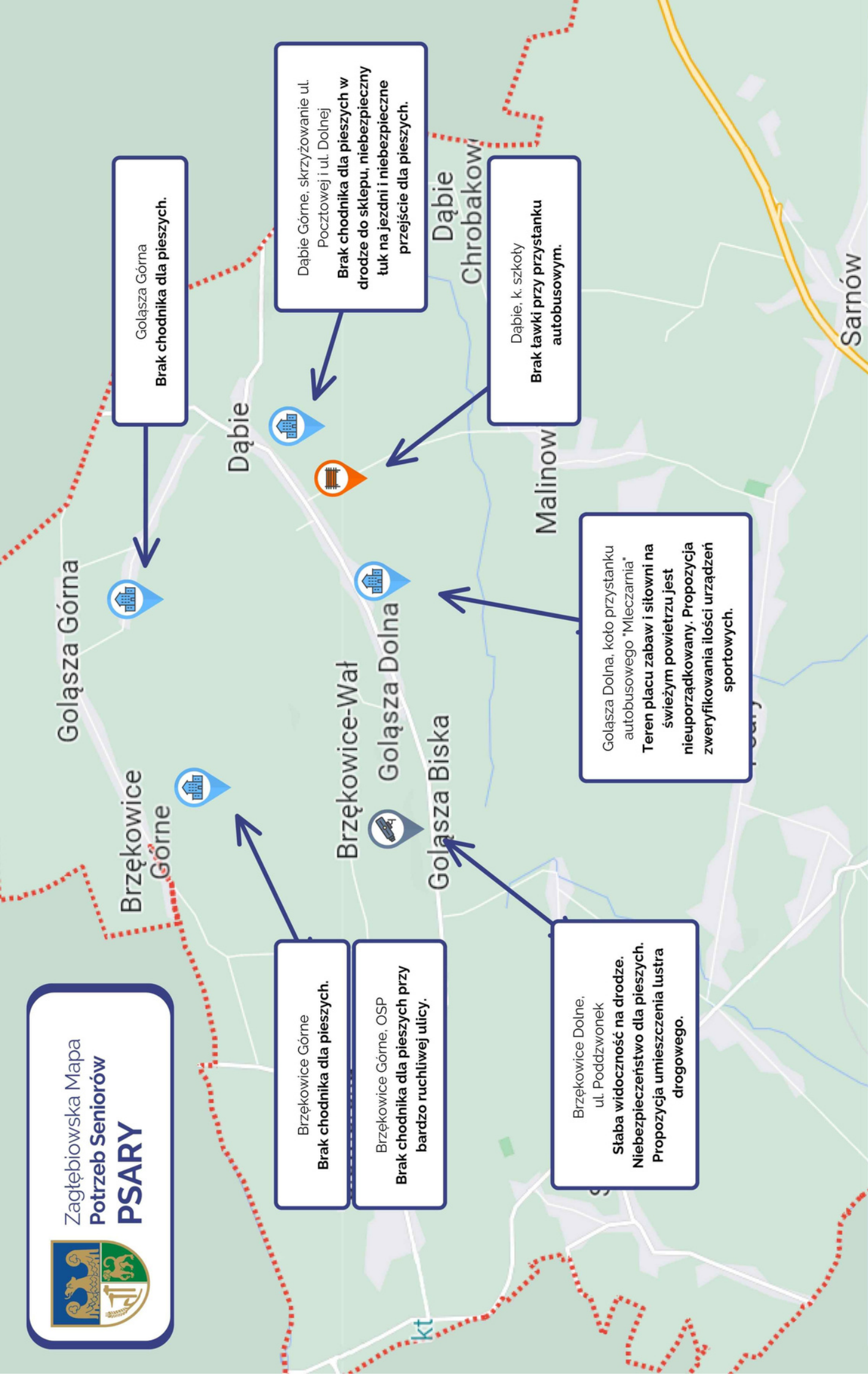
Kolejnym z miejsc jest Gołąsza Dolna koło przystanku autobusowego „Mleczarnia” tam seniorki zwróciły uwagę na nieuporządkowany teren placu zabaw i siłowni na świeżym powietrzu. Jednym z zaproponowanych działań jest zweryfikowanie ilości urządzeń do ćwiczeń. Brzękowice Dolne, ul. Poddzwonek tam natomiast problemem jest słaba widoczność na drodze, co stwarza bardzo duże niebezpieczeństwo dla pieszych. Zamontowanie lustra drogowego, byłoby dobrym rozwiązaniem, zapewniłoby większe bezpieczeństwo mieszkańców.

Podczas spaceru dowiedzieliśmy się również, że mimo wieku seniorki ze stowarzyszenia bardzo aktywnie i chętnie udzielają się społecznie, realizując przy tym własne inicjatywy na rzecz społeczności. Kobiety te są motywacją dla młodych ludzi i udowadniają, że nie ważne ile ma się lat zawsze można coś zmienić, a zaangażowanie w życie mieszkańców przyczyni się do poprawy jakości życia w Psarach

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów **PSARY**

Gołasza Górna

Brak chodnika dla pieszych.

Dąbie

Brzekowice Górne

Brak chodnika dla pieszych.

Brzekowice Górne, OSP

**Brak chodnika dla pieszych przy
bardzo ruchliwej ulicy.**

Brzekowice-Wał

Gołasza Dolna

Gołasza Biska

Dąbie

Chrobakowice

Malinów

Sarnów

Dąbie Górne, skrzyżowanie ul.
Pocztowej i ul. Dolnej
**Brak chodnika dla pieszych w
drodze do sklepu, niebezpieczne
tutaj na jezdni i niebezpieczne
przejście dla pieszych.**

Dąbie, k. szkoły
**Brak ławki przy przystanku
autobusowym.**

Gołasza Dolna, koło przystanku
autobusowego "Mleczarnia"
**Teren placu zabaw i siłowni na
świeżym powietrzu jest
nieuporządkowany. Propozycja
zwyfikowania ilości urządzeń
sportowych.**

Brzekowice Dolne,
ul. Poddzwonek
**Słaba widoczność na drodze.
Niebezpieczeństwo dla pieszych.
Propozycja umieszczenia lustra
drogowego.**

LEGENDA

ŁAWKI

INFRASTRUKTURA

BEZPIECZEŃSTWO

Projekt dofinansowany ze środków
programu wieloletniego na rzecz Osób
Starszych „Aktywni+” na lata 2021-
2025

CZELADŹ

CZELADŹ

Kolejnym miastem, w którym została zorganizowana inicjatywa dla seniorów, jest Czeladź. Uczestnicy mieli okazję dowiedzieć się, jak działa partycypacja obywatelska, ale również opowiedzieć, za co i dlaczego kochają swoje miasto.

Nie wszyscy uczestnicy mieszkają w Czeladzi od urodzenia, ale na pewno wszyscy chcą tu mieszkać do końca życia. Dlatego tak ważne jest to, aby dostosować to miasto do potrzeb starszych mieszkańców. Jednakże uczestnicy inicjatywy nie myślą tylko o sobie, ponieważ podeszli do omówienia tematu potrzeb, patrząc pod kątem różnych grup.

Także tutaj w Czeladzi dziesięć seniorów wraz z trenerami wybrało się na spacer badawczy po mieście, aby dokładniej omówić problemy. Emeryci poruszyli niedogodności osób niepełnosprawnych i młodzieży. Przy Szkole Podstawowej nr 1 nie ma podjazdu przystosowanego dla wózków inwalidzkich i wózków dziecięcych. Seniorzy chcieliby również, aby w szkołach wprowadzono więcej zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży, co wpływałoby pozytywnie na ich rozwój.

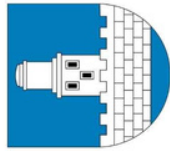

Biorący udział w warsztatach uważają, że ich miastu przyda się trochę więcej zieleni miejskiej, chcieliby, aby wprowadzono obszary zielone, łąki kwietne, krzewy przy pasach dróg miejskich. Brakuje tutaj również ławek lub przysiadek, do tego potrzebny będzie audyt i zweryfikowanie gdzie tych ławek najbardziej potrzeba.

Uczestnikom warsztatów zależy również na zwiększeniu zaangażowania osób starszych w życiu społecznym miasta. Chcieliby ponownie powołać Radę Seniorów Miasta. To, że uczestnicy inicjatywy są bardzo aktywni i związani z lokalną społecznością zauważyliśmy, chcieliby więc również, aby ich równolatkowie angażowali się w poprawę jakości życia społecznego.

Bardzo ważną kwestią poruszoną na spacerze, była również chęć zwiększenia integracji międzypokoleniowej oraz poprawienie komunikacji o wydarzeniach pomiędzy instytucjami a osobami starszymi, które nie mają dostępu do Facebooka i innych mediów społecznościowych. Istotną kwestią jest również konsultowanie harmonogramu wydarzeń pomiędzy grupami działającymi w mieście, dzięki temu spotkania i wydarzenia nie będą organizowane w jednym czasie. Zasugerowali, że wprowadzenie papierowego informatora o wydarzeniach miejskich byłoby idealnym dla nich rozwiązaniem.

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów CZEŁADŹ

Ławki

Przeprowadzenie audytu ławek w mieście. Zweryfikowanie gdzie będą potrzebne ławki lub przysiadki.

Zieleń miejska

Wprowadzenie przy pasach dróg miejskich obszary zielone, taki kwietne, krzewy.

Szkoła Podstawowa nr 1
Brak podjazdu dla osób niepełnosprawnych i wózków dziecięcych.

Szkoty/młodzież

Wprowadzenie dodatkowych pozalekcyjnych zajęć dla młodzieży.

Rada Seniorów

Ponowne powołanie Rady Seniorów Miasta Czeladź.

Komunikacja/ Urząd Miasta

Zweryfikować sposób zapisywania się na wydarzenia. Dla osób starszych łatwiej jest zapisać się poprzez kontakt telefoniczny. W celu lepszego rozpowszechniania informacji o wydarzeniach proponujemy wprowadzić ogólnie miejski system komunikacji i promocji wydarzeń.

Aktywność i integracja

Wspólnie z grupami senioralnymi zweryfikowanie ilości chętnych osób, które wezmą udział w zajęciach aktywizujących i integracyjnych. Następnie rozpromowanie możliwości uczestniczenia w aktywnościach fizycznych. W przyszłości stworzenie międzymiejskich zawodów sportowo-integracyjnych.

Dodatkowe uwagi dla całego miasta:

Bardzo ważne jest poprawienie komunikacji o wydarzeniach pomiędzy instytucjami, a osobami starszymi, które nie mają dostępu do Facebooka i innych mediów społecznościowych. Istotną kwestią jest również konsultowanie harmonogramu wydarzeń pomiędzy grupami działającymi w Czeladzi, dzięki temu spotkania i wydarzenia nie będą organizowane w jednym czasie. Wprowadzenie działań angażujących młodszych i starszych wpłynie pozytywnie na integrację międzypokoleniową.

LEGENDA

PRZYRODA MIEJSKA

ŁAWKI

INFRASTRUKTURA

USŁUGI PUBLICZNE

ZagłębieMłodych

KLASTER
INNOWACJI
SPOŁECZNYCH

Miślanowa Rodziny
i Polscy Spółcześni

Projekt dofinansowany ze środków programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025

ZAWIERCIE

ZAWIERCIE

Aktywne spędzanie czasu jest bardzo ważne dla naszego samopoczucia i zdrowia. Wie o tym najlepiej grupa seniorek z Zawiercia, które regularnie spacerują po swoim mieście. To właśnie w Zawierciu odbyły się kolejne warsztaty dotyczące partycypacji społecznej. Spotkaliśmy się z nimi, aby opowiedziały nam, jakie są potrzeby osób starszych w tym mieście.

Zawiercie słynie z pięknych parków, a całe miasto jest naprawdę zielone, przekonaliśmy się o tym podczas spaceru z naszymi uczestniczkami. Jednakże bardzo zanieczyszczona rzeka Warta psuje piękne otoczenie, na co zwróciły uwagę uczestniczki inicjatywy. To wręcz pewne, że wymagana jest interwencja w tym obszarze, dzięki której dużo przyjemniej będzie można spędzać czas na świeżym powietrzu.

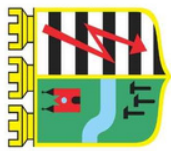
Seniorki mają wiele wigoru i uwielbiają aktywnie spędzać czas, głównie na świeżym powietrzu, dlatego bardzo ważne jest wprowadzenie dla nich stałego programu zajęć sportowych. Dzięki niemu seniorzy będą się lepiej czuć fizycznie i psychicznie. Zależnie od pór roku takie zajęcia mogłyby się odbywać w otoczeniu natury, bądź w specjalnie dostosowanych do potrzeb sal.

Kolejnym pojawiającym się problemem w dyskusji był problem komunikacji między instytucjami a osobami starszymi. Poprzez wprowadzenie załatwiania spraw online osoby starsze mają problemy z dostosowaniem się. Wykluczenie cyfrowe seniorów jest widoczne gołym okiem, a przez to są odcięci od większości informacji i nie mogą aktywnie angażować się w życie społeczne miasta.

Zawierciańskim Seniorom zależy bardzo na aktywizowaniu lokalnej społeczności. Według nich powstanie stolików z planszami do gry w szachy, czy więcej miejsc siedzących przy plenerowych scenach, zachęci mieszkańców miasta do uczestniczenia w wydarzeniach.

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów **ZAWIERCIE**

Warta

Rzeka płynąca przez miasto jest zaniedbana, co utrudnia spędzanie czasu nad brzegiem.

Skrzyżowanie ul. Porębskiej
z ul. Apecczną
**Utrudniony wyjazd
z ulicy Porębskiej.**

Muszyla Koncertowa
**Brak miejsc siedzących przed
sceną.**

Dworzec PKP - winda
**Brak asystenta osób
niewidomych.**

Dworzec PKP - winda.
Dojście do ul. Towarowej
**Brak możliwości przemieszczania
się z rowerem między ulicą 3
Maja a Towarową. Istniejące
podjazdy są nieprzystosowane
do możliwości seniorów.**

**Dodatkowe uwagi dla
całego miasta:**

Bardzo ważne jest
stworzenie statycznych
programów zachęcających
osoby starsze do
aktywności fizycznej.

Skrzyżowanie ul. Moniuszki z ul.
Piłsudskiego od strony Biedronki
**Brak zabezpieczenia bytowego
przejścia dla pieszych.**

Skrzyżowanie ul. Lesnej
i ul. Paderewskiego
przy Urzędzie Miasta
**Zbyt krótki czas zielonego
światła dla pieszych**

NAJWAŻNIEJSZE PRZYSTANKI W MIEŚCIE
**Brak podświetlenia tablicy z
rozkładem jazdy. Problem dotyczy
wszystkich przystanków.**

LEGENDA

OŚWIETLENIE

INFRASTRUKTURA

BEZPIECZEŃSTWO

PRZYRODA MIEJSKA

ŁAWKI

KLASTER
INNOWACJI
SPOŁECZNYCH

Ministerstwo Rozwoju
i Polityki Społecznej

Projekt dofinansowany ze środków
programu wieloletniego na rzecz
Osób Starszych „Aktywni+” na lata
2021–2025

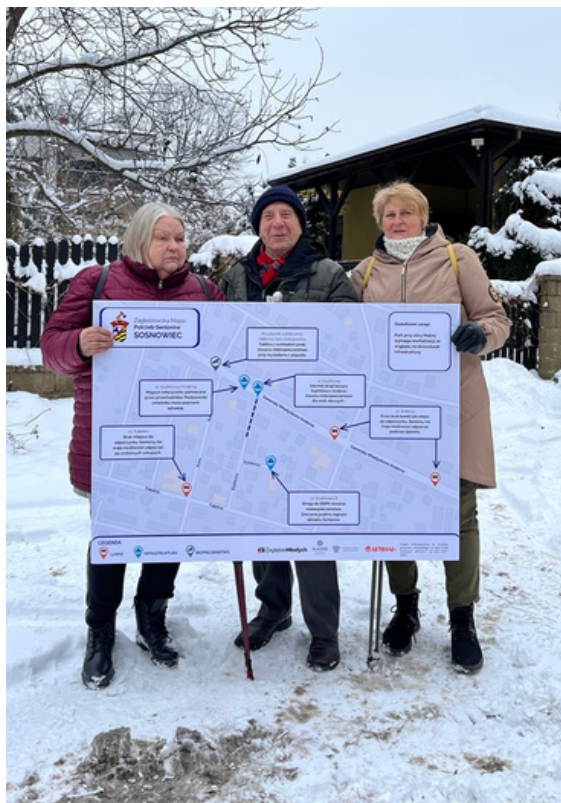
PODSUMOWANIE

Zagłębiowska Mapa Potrzeb Seniorów otworzyła nowe możliwości dla seniorów zamieszkujących tereny Zagłębia. Uczestnicy podczas warsztatów stworzyli własne mapy potrzeb, a także przygotowali petycję dla władz miasta. Udział w tego rodzaju zajęciach był czymś nowym dla mieszkańców Zagłębia.

Seniorzy mieli okazję wziąć udział w życiu lokalnej polityki i zyskać realny wpływ na działania władz lokalnych. Dzięki zabraniu głosu mogą zawnioskować o zmiany. Uczestnicy warsztatów zwiększyli swoją świadomość w zakresie korzyści płynących z angażowania się w tworzenie lokalnej polityki z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej. Przeprowadziliśmy warsztaty badawcze, nauczyliśmy seniorów pisać petycje oraz kontaktować się z lokalnymi władzami.

Tego typu inicjatywy są bardzo ważne, ponieważ pokazują osobom starszym, że pomimo ich wieku mogą mieć realny wpływ na swoje miejsce zamieszkania. Udział seniorów w warsztatach wpłynął pozytywnie na ich aktywność obywatelską, wzrósł ich poziom wiedzy w zakresie wykorzystania narzędzi partycypacji, możliwości uzyskiwania informacji publicznej od lokalnych samorządów i lepszej oddolnej kontroli działania władz.

Po stworzeniu mapy potrzeb, a także petycji zorganizowaliśmy spotkanie z lokalnymi władzami, gdzie seniorzy zyskali możliwość przedstawienia swoich postulatów.

MŁODZI DUCHEM

ZAGŁĘBIOWSKA MAPA
POTRZEB SENIORÓW